

Församlingsinstruktion

ENKÖPINGS PASTORAT

FOTO: GUSTAF HELLSING

"Av åkrarnas korn ... bereder du bröd åt oss". Omkring Breds kyrka växer brödsäd. Vägen går dit och vidare.

Innehåll

Vår vision	3
Organisation.....	4
Omvärldsbeskrivning.....	4
Omvärldsanalys.....	5
Pastoralt program.....	6
Prioriteringar.....	7
Församlingar och kyrkor	8
Sammanfattning	9

Vår vision

EN KRISTEN GEMENSKAP I SAMKLANG MED HELA GUDS SKAPELSE, DÄR ALLA ÄR VÄLKOMNA MED SINA OLIKA FÖRUTSÄTTNINGAR.

Inledning

Sju församlingar i och runt Enköping utgör Enköpings pastorat. Detta är en instruktion gemensam för församlingarna i pastoratet.

Arbetet initierades av kyrkorådet våren 2022. Fyra parallella projektgrupper med varsin projektledare tillsattes: barnkonsekvensanalys, omvärldsanalys, lokalförsörjningsplan och församlingsinstruktion. I alla grupper ingick både anställda och förtroendevalda. Gruppen för församlingsinstruktion (FIN-gruppen) har sedan arbetat vidare med material från de andra grupperna. FIN-gruppen träffades ett tiotal gånger och processen inleddes med att träffa representanter från Uppsala stift. Tidigt gjordes en enkät riktad till såväl församlingsråd som anställda där bland annat värdeord efterfrågades. Det viktigaste ordet för både förtroendevalda och anställda som framträdde var *gemenskap*. Senare genomfördes även en enkät bland pastoratets barn- och ungdomsgrupper.

Under vårvintern 2023 har samtliga arbetslag, församlingsråd, prästkollegiet och kyrkorådet träffat företrädare för FIN-gruppen för samråd om församlingsinstruktionen. Ambitionen har varit att skapa bred delaktighet under hela processen.

Visionen är en målbild för det lokala arbetet runt om i pastoratet. Eftersom pastoratet är präglad av jordbrukslandskapet, har vi valt fotografiet på framsidan och i bibelcitatet återvänder vi till bilden av Kristus som ett bröd för världen.

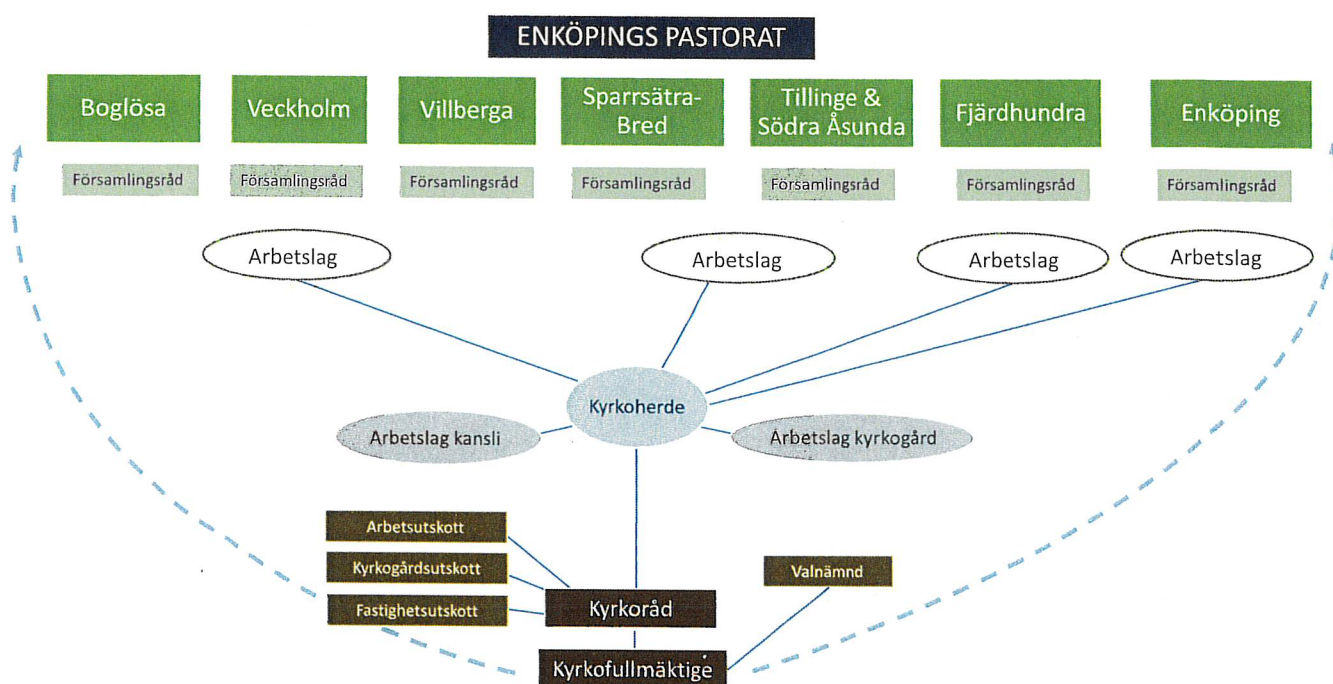
Barnkonsekvensanalys av församlingsinstruktionen är gjord dels av anställda i barn- och familjeverksamheten, dels av Svenska Kyrkans Unga i Enköping.

Jesus sade: "Jag är livets bröd. Den som kommer till mig skall aldrig hungra, och den som tror på mig skall aldrig någonsin törsta."

Joh 6:34-35

Organisation

Det är i pastoratets församlingar som verksamheten bedrivs, inspiration hämtas och engagemang genereras. Församlingarnas identitet och församlingsrådets uppdrag är av största betydelse för det fortsatta engagemanget på lokal nivå. I dialog med församlingsrådet leder församlingsherden, på kyrkoherdens uppdrag, verksamheten utifrån lokala behov och förutsättningar.

Omvärldsbeskrivning

Fram till 2021 bestod Enköpings pastorat av Boglösa, Enköpings, Veckholms, Villberga, Sparrsätra-Breds samt Tillinge och Södra Åsunda församlingar. År 2022 tillkom Fjärdhundra församling. I kommunen finns även Lagunda församling, som inte ingår i Enköpings pastorat.

Folkmängden i pastoratet är drygt 42 000 personer (år 2022), varav 24 350 är kyrko-tillhöriga (57 %).

Prognoser pekar på att folkmängden kommer att öka relativt stadigt till cirka 49 000 år 2030, samtidigt som andelen tillhöriga förväntas minska. Staden byggs ut, men också kransorter som Grillby och Skolsta väntas expandera.

Befolkningsökningen i kommunen har fram till 2023 nästan uteslutande skett inom Enköpings församlings område. Här är samtidigt en lägre andel av befolkningen medlemmar i Svenska kyrkan jämfört med landsbygdsförsamlingarna.

I Enköpings stad finns en syriansk församling, S:t Adai, Enakyrkans församling som är samverkan mellan Pingströrelsen och Evangeliska frikyrkan, en romersk-katolska kyrka, S:t Ilian och Ekumeniakyrkan, Västerledskyrkan. Dessa församlingar samverkar Svenska kyrkan ekumeniskt med. I Villberga finns ett grekisk-ortodoxt kloster. Det finns även andra kristna grupper och ett flertal muslimska föreningar inom kommunen.

Centralorten präglades tidigare av verkstadsindustri, men också av företag med anknytning till den omgivande jordbruksproduktionen. Nu är det stora logistikföretag och Enköpings garnison som ger staden dess karaktär.

Kommunen och regionen är stora arbetsgivare. Här finns ett rikt föreningsliv och en aktiv musiktradition.

Omvärldsanalys

Omvärldsanalysen för Enköpings pastorat bygger på djupintervjuer, tolkning av statistik och framtidsprognoser gjorda av Novus. Den visar på att pastoratet står inför både utmaningar och möjligheter, som kan sammanfattas i följande punkter:

- Stora demografiska skillnader i befolkning mellan landsbygd respektive tätort
- Stor inflyttning, framför allt av barnfamiljer
- Ökad oro på grund av omvärldsläge och ekonomi
- Unga och medelålders efterfrågar en ökad digital närvaro
- Dålig kännedom om Svenska kyrkans verksamhet
- Lågt gudstjänstdeltagande
- Lägre antal dop och konfirmander än rikssnittet
- Upplevd brist på mötesplatser för både yngre och äldre

Många av omvärldsanalysens slutsatser handlar om ökad och förbättrad kommunikation – det vill säga att det är en fråga om mission. Behovet av gemensamma möten över generationsgränserna bör beaktas. När generationer blandas och lär känna varandra, växer sammanhållningen och vi bygger församling.

Brödet är ett, brutet för alla

Sv psalm 398

Pastoralt program

Kyrkan är Guds mission till världen. Allt vi gör ska ha ett diakonalt förhållningssätt, vi får hämta kraft och vila i gudstjänsten och all verksamhet som vi erbjuder är till sin karaktär undervisande.

De lokala församlingarnas uppdrag är att nå människor med evangelium. Enligt kyrkoordningen är församlingens grundläggande uppgift gudstjänst, undervisning, diakoni och mission.

DIAKONI är det kristna uppdraget att ge Guds kärlek till världen vidare till sin nästa. Att "dela brödet" kan vara många olika saker: att dela människors oro inför framtiden, dela sorg och glädje, påtala orättvisor och vara salt i världen.

Varje människa kan, och varje döpt person är kallad att, värna sin nästa. Alla anställda i pastoratet ska ha ett diakonalt förhållningssätt. Vigda diakoner har ett särskilt ansvar att organisera och utveckla diakonin. Diakonerna kan även tjänstgöra i gudstjänsterna. Pastoratets strävan är att göra diakonin synlig och tydlig.

Kyrkans utomhusmiljöer kan vara läkande för människor att vistas i. Kyrkogårdsförvaltningen arbetar med begreppet "grön diakoni", då medarbetarna möter människor utomhus. Möjligheterna är många.

GUDSTJÄNSTEN är församlingens mötesplats med Gud, där människor utrustas med kraft och sänds ut. Där Kristus är i centrum blir gränsdragning överflödigt och därför är alla välkomna i gudstjänsten. Det är en utmaning att hitta de gudstjänstformer som blir bäst i de lokala sammanhangen. Gudstjänsten är också en möjlighet att etablera nya relationer.

MISSION betyder sändning. Gud sände Jesus Kristus till världen för att visa människorna vägen till Gud, så att vi får del av det eviga livet. Lika som Gud sände Jesus sänder han sina lärjungar. Församlingen är alltså Guds mission i det lokala sammanhanget.

UNDERVISNING sker i gudstjänsten, i verksamheten och i möten människor emellan. Den vänder sig till alla åldrar. Alla kan upptäcka mer av evangelium och låta tron vidgas och fördjupas.

Särskilda överväganden

Barnen är en del av församlingen här och nu och vår framtid. Våra gudstjänster ska vara tillgängliga för barn och deras familjer. Det sker genom särskilt riktade gudstjänster men ska också genomsyra alla gudstjänster.

Kyrkan ska vara tillgänglig för alla som söker henne. Det kräver särskild hänsyn till olika grupper. Målet är att alla känner sig välkomna i gemenskapen. Även språket behöver vara genomtänkt. Det finns delar av kristen tro som förblivit mysterium genom årtusenden.

Annat kan förklaras. Vi strävar efter att det som kommuniceras ska förstås av alla. Vi måste noga analysera tillgängligheten ur fler aspekter.

Enköping on suomenkielinen hallintoalue. Enköpöngin seurakunnassa on toimintaa suomenkielellä. Luterilaisuuden hengessä pyrimme kieleen, jota kuuntelija ymmärtää (I översättning: Enköping är ett finskt förvaltningsområde. Enköpings församling anordnar aktiviteter på finska. I luthersk anda strävar vi efter ett språk som lyssnaren förstår).

Huvudgudstjänst firas vanligtvis varje söndag i Vårfrukyrkan och i Vallby kyrka. Övriga församlingar firar vanligtvis gudstjänst varje vecka, vilken tillåts variera utifrån lokala behov. Pastoratets gudstjänstliv ska vara flexibelt, och med hänsyn tagen till prioriterade områden.

Pastoratet ska upprätta och regelbundet revidera konfirmandhandlingsplan, doppastoral, vigselpastoral och begravningspastoral.

Det ska enligt kyrkoordningen finnas en obligatorisk kyrkomusikertjänst. I Enköpings pastorat är tjänsten en 1:e organist.

Guds bröd är det bröd som kommer ner från himlen och ger världen liv.

Joh 6:33

Prioriteringar

Enkäten visade att de två svarsgrupperna förtroendevalda respektive anställda i pastoratet gör samma prioriteringar. Högst upp på önskelistorna kom diakoni, följt av synlig och tydlig kyrka, därefter barn, unga och familj samt miljö- och klimatarbete. Diakoni hör till den grundläggande uppgiften och får sin tyngd i det pastorala programmet.

Synlig och tydlig kyrka

”Svenska kyrkan framträder lokalt som en församling. Denna är den primära enheten inom kyrkan” (KO 2:a avd, inled). Det är i den lokala församlingen som engagemanget finns och ska värnas.

För att Svenska kyrkan i Enköping ska vara synlig behöver den vara en del av bygden och samhället. Det är en kyrka som är frimodig i sitt kristna vittnesbörd, som lyssnar in samtidens oro och ger evangelium till hopp och glädje. Den ska också ge tröst, förlåtelse och upprättelse. Kyrkan ska vara en förebild genom att tala och handla uppmuntrande om det kristna ansvaret för fred, rättvisa och skapelsens överlevnad. Församlingarnas uppdrag är att gestalta det kristna budskapet så att människor växer in i tro.

*Här är en pojke som har fem
kornbröd och två fiskar.*

Joh 6:9

Barn, unga och familj

Kyrkoordningen lyfter särskilt fram barn 0–18 år som en prioriterad målgrupp. Vi vidgar det till familjen. Begreppet unga inrymmer också unga vuxna.

Barnen och ungdomarna har själva många förslag på vad församlingen kan vara och göra. En undersökning i barn- och ungdomsgrupperna lyfter fram några exempel: Kyrkan ska ge barnen hopp (11–14 år), betydelsefulla aktiviteter (15–18 år), visa vad det innebär att vara kristen (15–18 år), och vara mer i kyrkan och läsa texter (6–11 år).

Barn tar ofta den andliga aspekten på allvar och kan vara förebilder för äldre. Jesus säger att "de som gör sig själva små som det här barnet är störst i himmelriket" (Matt 18:4).

Miljö- och klimatfrågor

Svenska kyrkans mål är att vara klimatneutral till år 2030, vilket även gäller lokalt. Den stora oro som många människor känner för planetens framtid, delas också av kristna. Alla människor har ett ansvar för den egna klimatpåverkan. För kyrkan är miljöengagemang ett sätt att vårda Guds skapelse. Miljö- och klimatförändring fördärvar jorden, vilket också driver på fattigdom, konflikter om resurserna och folkvandring. Evangeliet frågar "Vem är min nästa?" en återupptäckt insikt är att även skapelsen är vår nästa, som ska värnas och vårdas.

Församlingar och kyrkor

Det finns i pastoratet 26 kyrkor och ett kyrkcentrum med invigt kyrkorum som tillhör Svenska kyrkan. Det finns också ett kapell, som förvaltas av begravningsverksamheten och som även används som neutral begravningslokal. Av kyrkorna är 22 från medeltiden. Yngre är Torstuna (1700-tal), Bred och Altuna (1800-tal) och Sankt Lars (1900-tal). Hummelsta kyrkcentrum är från 2010. Därtill finns 27 kyrkogårdar.

FÖRSAMLING

KYRKOR

Boglösa.....Boglösa, Lillkyrka och Vallby*

EnköpingVårfrukyrkan, Sankt Lars kyrka och Sankt Olofs kapell

Fjärdhundra.....Altuna, Frösthult, Härnevi, Simtuna, Torstuna och Österunda

Sparrsätra-Bred.....Bred och Sparrsätra

Tillinge och Södra ÅsundaEnköpings-Näs, Svinnegarn, Teda och Tillinge

*Veckholm***Kungs Husby, Veckholm och Torsvi

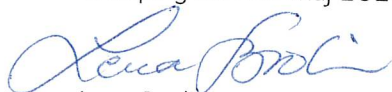
Villberga.....Hacksta, Husby-Sjutolft, Härkeberga, Litslena, Löt och Villberga

Församlingsråden beslutar, i samråd med församlingsherden, hur respektive kyrka brukas. Det finns många faktorer att ta hänsyn till inför beslut om gudstjänstfrekvens och annat bruk av kyrkorna. Glest besökta gudstjänster i många av landsbygdskyrkorna ska vägas mot resurser till de prioriterade områdena. Människor är viktigare än byggnader. Lokalförsörjningsplanen kan visa vilket antal av våra kyrkor och byggnader som vi har råd att hålla verksamhet i. Ambitionen är att fylla byggnaderna med människor, inte att stänga dem. Den svåra frågan om övertaliga kyrkor och lokaler behöver bearbetas i ljuset av detta.

Sammanfattning

- Visionen byggs kring ordet gemenskap: *En kristen gemenskap i samklang med hela Guds skapelse, där alla är välkomna med sina olika förutsättningar.*
- Av de fyra dimensionerna av grunduppgiften läggs särskild vikt vid diakoni.
- De tre prioriterade områdena är:
 - Synlig och tydlig kyrka
 - Barn, unga och familj
 - Miljö- och klimatansvar

Enköping den 22 maj 2023

Lena Brolin
Kyrkoherde

Linda Johansson
Kyrkofullmäktiges ordförande

***De höll samman och möttes varje dag troget i
templet, och i hemmen bröt de brödet och höll måltid
med varandra i jublande, uppriktig glädje.***

Apg 2:46

*) Vallby kyrka är församlingskyrka och hemkyrka för kommuniteten Mariadöttrarna av den evangeliska Mariavägen, som står under biskopens tillsyn. Här ansvarar Uppsala stift för de flesta söndagliga högmässorna. Församlingen ansvarar för övriga gudstjänster.

***) Arnö kyrka finns i Veckholms församling. Kyrkan övergick i mitten av 1900-talet till statens förvaltning. Pastoratet äger och sköter kyrkogården.

ENKÖPINGS PASTORAT

VÄXEL: 0171-257 00

POSTADRESS: Box 88, 745 22 Enköping

BESÖKSADRESS: Kyrkans Hus, V Ringgatan 9, Enköping

E-POST: enkoping.pastorat@svenskakyrkan.se

HEMSIDA: www.svenskakyrkan.se/enkoping

Svenska kyrkan
ENKÖPING